

DZIENNIK POLSKI

Biurow Redakcji „Dziennika Polskiego”, Plac Marjański
 Prezentacja w Lwowie rocznie 12 zł. — półrocznie
 6 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 ct. — miesięcznie 1 zł.
 50 ct., za przesyłkę do domu dopłaca się 20 centów
 miesięcznie.
 Z przesyłką pocztową w państwie austriackim, rocznie
 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. —
 miesięcznie 2 zł.
 Z przesyłką pocztową za granicę do całych Niemiec rocznie
 50 marek — kwartalnie 12 marek 50 gr. — do
 Francji, Anglii, Włoch i Szwajcarii rocznie 80
 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 6 centów.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Telefon Redakcji 171.

wychodzi codziennie niewylaczając niedziel i swiat o godzinie 8 rano.

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują w Lwowie
 jedynie i wyłącznie:
 Biuro Administracji „Dziennika Polskiego”, Plac
 Marjański 1. 617 w domu pana Kiełki.
 We Wiedniu: pp. Hasenstein i Vogler, (Oto Maner),
 M. Dukes, H. Schalek, A. Oppel, Rudolf Moser
 i J. Denenberg w Berlinie, Frankfurt, Kolonii,
 Hasenstein i Vogler w G. L. P. w Hamburgu;
 Kuhn i Liebmann w Paryżu; C. Adam 24 rue
 du Four.
 Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 6 centów od jednego
 wiersza drobnym drukiem (petit).
 Doniesienia o ślubach, zaręczynach i inne prywatne komu-
 nikaty po kronice za jeden wiersz 50 ct.
 Prywatne korespondencje i nekrologia 12 ct. od wiersza.
 Drobne ogłoszenia 1 1/2 centa od wyrazu. Pomieszczenia
 i sklepy po 1 ct. od wyrazu.
 Reklamy w rubryce Nadesłane 20 ct. od wiersza.

!! Czas odnowić przedpłate !!

Na prowincji: kwartalnie . . . zł. 6 — ct.
 miesięcznie . . . zł. 2 — ct.
 We Lwowie: kwartalnie . . . zł. 4 50 ct.
 miesięcznie . . . zł. 1 50 ct.

(Za przesyłkę do domu miesięcznie 20 ct.)

„BLUSZCZ”
 (dla prenumeratorów „Dz. Pol.”)

Na prowincji: kwartalnie . . . zł. 2 40 ct.
 miesięcznie . . . zł. — 80 ct.
 We Lwowie: kwartalnie . . . zł. 1 50 ct.
 miesięcznie . . . zł. — 50 ct.

Wydawnictwo „Dziennika
 Polskiego” na podstawie zawar-
 tej umowy z wydawnictwem
 „Bluszcz” ma jedynie i wyłąc-
 cznie prawo darowania tego tygo-
 dnika po niższej cenie.

Analogia.

Lwów 28. lutego.
 Dawniej Włochy z dumą wołały, że wła-
 snym siłom i sobie samym zawdzięczają to, co
 mają. *Italia farsa da se.* Ale słowa te były... nie-
 prawdziwe. Bez pomocy zewnętrznej, a w szcze-
 gólności bez Napoleona III, Włochy nie byłyby
 nigdy zdobyły ani jednności, ani wielkości. Pra-
 wdziwie są natomiast te słowa, o ile je odnieś
 można do dzisiejszego stanu Włoch, znajduja-
 cych się w najprzejrzystszym i najsmutniejszym
 tego słowa znaczeniu: w przededniu bankructwa.
 W położeniu dzisiejszym dostały się młode zjedno-
 czone Włochy nie wskutek zawiązków zewnętrz-
 nych i interwencji obcej, ale wyłącznie z winy
 własnej. Włochy wzrosły dzięki pomocy obcej i
 w zaślępieniu przeceniły swoje siły, a dzisiaj
 muszą swoje krótkie sny wielkomocarstwowe
 opłacać finansową ruiną. Jest to skutek owej
 nieszczonej polityki, której się trzymali wszy-
 scy mężowie stanu Włoch bez wyjątku. Kraj,
 który dysponuje środkami państwa średniego,
 który w rozwoju swoim ekonomicznym nie wy-
 stąpił jeszcze ze stadium początkowego, — takiego
 państwa nie można sztucznie śrubować do rzędu
 wielkiego mocarstwa. Około ćwierć milijarda wy-
 daje królestwo włoskie rocznie na swoją siłę zbroj-
 ną, nie wliczając w to wydatków na marynarkę.
 Jest to kwota olbrzymia, na którą się i bogate
 i zasobne państwo jako z trudem zdobyć może.
 Włochy jednak są krajem ubogim i pozostają
 nim, wskutek niskiego stopnia oświaty, panujące-
 go złaścowa w prowincjach południowych, pra-
 wdopodobnie jeszcze przez czas dość długi.

Polityka ta, dyktowana fałszywą ambicją,
 nie mogła naturalnie pozostać bez wpływu na
 stosunki wewnętrzne i musiała szczególnie szko-
 dliwie oddziaływać na parlamentaryzm. Transfor-
 mizm — ten wynalazek starego. Depretisa,
 który dawne stronnictwa polityczne pomieszał i
 sprzeczne żywioły sztucznie połączył, — miał jedy-
 nie na celu wzmożenie władzy rządu, by ten
 bez przeszkody mógł prowadzić swoją nieszczo-
 ną politykę zewnętrzną. Do tego przybyła je-
 szcze szalona reforma walutowa Magliani, je-
 która stabilizowała aż do złota, sprowadziła
 w przeciągu lat dziesięciu powiększenie długów
 państwowych o 1/2 milijarda i po krachu ban-
 kowym w roku ubiegłym, doszła szczęśliwie do
 zmniejszenia kuponu i do wprowadzenia kursu
 przymusowego.

Przykład tak steranych stosunków polity-
 cznych i ekonomicznych, powinien i dla innych
 państw być przestroga. Dlatego ma rację *Wie-*

NERA POLACCA.

POWIEŚĆ
 napisal
 WINCENTY hr. ŁOŚ.

(Ciąg dalszy.)

Spodziewałem się ich zastać na werandzie
 przy śniadaniu, po spacerze w lasach.
 Przechodząc jednakże około willi, w której
 oczekiwałam baronowej, rzuciłem okiem w jej
 stronę.

Uderzyła mnie pewna cisza, dokoła teje
 panująca i nie myląc swym wrażeniem. W oknach
 wisiały stary zapuszczone, poza którymi odgady-
 wało się już życie.

— Przyjechała więc! — szepnąłem i skie-
 rowałem wzrok na szwajcarski ganek, obrośnięty
 winem.

Stałem w teje chwili jak wryty na miej-
 scu i zachwiałem się, a w oczach mi się za-
 emilo, a serce tak bić zaczęło, iż oparłem się o
 pień znajdującego się przy mnie smereku.

Tam! na ganku! stała dobrze mi znana
 postać, która sprawiała to piorunujące wrażenie.
 Tam ze swą apatyczną obojętnością, rozglądał
 się dokoła murzyn pani Irmy, w swym czerw-
 nym fezie na głowie, w swym czarnym atlaso-
 wym stroju.

Wszystko dokoła mnie tańczyło, drzewa,
 domy pobliskie, wynurzające się z mgieł góry,
 wszystko obracało się w kółko i wirowało i zda-
 wało się pochylać ku jakimś przepaściom.

ner Sonn- und Montagszeitung, gdy zaznacza, że
 transformizm i regulacja waluty nie są spocy-
 cznie włoskimi objawami nowoczesnego życia
 państwowego. *Neue fr. Presse* była cokolwiek
 nierozważna, gdy pisała: „Sromotny upadek
 włoskiego parlamentu rozpoczął się z chwilą,
 gdy się historyczne stronnictwa rozwiązały, gdy
 się złączyły w owe grupy, przeważnie transfor-
 mizm. Prawicę i lewicę przesunięto, dawne
 sprzeczności starto i szermierz obu obozów za-
 siadywali w zmieniających się gabinetach. Trans-
 formizm nazywa się we Francji republikańską
 koncentracją, nadsładowano go w wielu krajach
 pod rozmaitymi mianami, wszędzie jednak osła-
 biało powagę i trwałość rządów, bo nie rozwój
 historyczny i wspólność zasad trzymały wię-
 kszosc, ale zimne wyrachowanie i przemijające
 interesa.”

To wszystko jest niezawodnie prawdziwe,
 ale dlaczego *Neue fr. Pr.* nie stosuje swoich
 uwag do kraju, który jej jest najbliższym, i do
 tych okoliczności transformizmu, które powinna znać
 najlepiej? Czy transformizm, przetłumaczony na
 austriacki język, nie nazywa się koalicją? Czem-
 żeż ona jest innem, jak połączeniem prawicy
 i lewicy, wyrównaniem dawnych sprzeczności,
 przyczem szermierze obu obozów w tym samem
 zasadniczym gabinetcie? I większość austriacka, re-
 prezentowana przez koalicję, nie opiera się na
 historycznym rozwoju i na wspólności zasad.
 Trzymają ją jedynie zimne wyrachowanie i prze-
 mijające interesa.

Jeszcze jedna analogia zachodzi między sto-
 sunkami austriackimi a włoskimi. *Wiener Sonn-
 und Montagszeitung* zwraca uwagę na regulację
 waluty, która w obu państwach w podobnych
 odbyła się warunkach. Gdy Magliani w r. 1883
 przystąpił do reformy waluty, równowaga budże-
 towa była, co prawda jeno pozornie, przywró-
 coną. Zaledwie kursować zaczęły pieniądze kru-
 szcowe, natychmiast obciążone były 4-procento-
 wem azim. U nas tak samo, z tą tylko różnicą,
 że u nas choć pieniądze kruszczone jeszcze nie
 kursują, na azim tej samej mniej więcej wysoko-
 ści. Powodów do porównań jest zatem dość —
 a analogia sama przez się się nasuwa...

Z po za kulis dyplomatycznych.

Dzienniki paryskie podają obecnie bez ko-
 mentarzy sensacyjne rewelacje, z którymi wy-
 stąpił świeżo *Figaro*. Rewelacje te odnoszą się
 do tajnych powodów odwołania kapłana Beau-
 champ, który do niedawna zajmował stano-
 wisko francuskiego *attaché* wojskowego w Kopen-
 hadze. Beauchamp otrzymał swojego czasu spe-
 cjalne listy polecające do księżnej Waldemar-
 rowej, córki księcia Chartres; domysłano
 się, że rząd francuski powierzył mu jakąś polity-
 czną misję, a przyjęcie, jakiego doznawał
 Beauchamp na dworze duńskim, potwierdzało te
 domysły. Księżna Waldemarowa wydała nawet
 raz na cześć Beauchampa wielki obiad, na który
 ku powszechnemu zdumieniu właściwy pełno-
 monnik Francji, p. Pasteur, syn sławnego
 uczonego nie otrzymał wcale zaproszenia.
 Księżna informowała Beauchampa dokładnie o
 usposobieniu cara, o jego opinii i jego
 najbardziej prywatnych ennujach, czynionych
 w gronie familijnem. Beauchamp składał z otrzy-
 manych informacji sprawozdanie bezpośrednio
 do pałacu elizejskiego, a mianowicie swemu pro-
 tektorowi, sekretarzowi prezydentury, generałowi
 Borius.

Zyczliwoci i uprzejmości księżnej wydawała
 się Beauchampowi tak wielką, że odważył się
 przedłożyć jej kwestionariusz formalnie ułożony,
 a zawierający na wstępie dwa następujące gło-
 wne pytania: na co czeka Rosja, aby na przy-
 jazd francuska odpłacić równą miarą i czy car
 uważa się wobec Francji za obowiązowanego do
 ewentualnej akcji obronnej? Księżna zwróciła
 przez długi czas z odpowiedzią za przedłożone

pytania, a wtedy Beauchamp, nagłony przez
 Boriusa, napisał do księżnej list, zaznaczający
 w sposób drastyczny niecierpliwość, z jaką w pa-
 łacu elizejskim oczekują rezultatów indagacji
 księżnej. Księżna listem tym uczuła się obrażoną
 i zakomunikowała całą sprawę p. Pasturowi.
 Pasteur pojechał natychmiast do Paryża i przed-
 stawił historję tajnych porozumień pomiędzy
 pałacem elizejskim, a kopenhagą *attaché*
 wojskowym w ministerstwie spraw zagranicznych;
 bezpośrednim tego skutkiem było odwołanie
 Beauchampa i naprężenie stosunków pomiędzy
 gabinetem a obozem prezydenta. Ferier po
 ostrym starciu z Boriusem, widział się jednak
 zmuszonemu przyzwolić, aby Beauchamp za do-
 bre intencje, w jakich działał, otrzymał order
 legii honorowej. Wobec współrodaka *Patrie*
 oświadczył jednak generał Borius, że cała rewe-
 lacja *Figaro* jest tylko bezsensowną plotką. Na-
 turalnie gen. Borius nie mógł uczynić inaczej.

Choroba Giersa.

Z Petersburga piszą pod d. 25. b. m.: Stan
 ministra spraw zagranicznych Giersa, budzi
 poważne obawy. Wbrew oficjalnym ogłoszeniom,
 choroba jego nie postępuje ku lepszemu. Wpra-
 wdzie duszność zmniejszała się, a sen podczas
 ubiegłej nocy był spokojniejszy, ale upadek sił
 wzrasta się z przerażającą szybkością. Przy to-
 żu chorego czuwa nieustannie jeden z felezerów,
 kurację zaś prowadzi lekarze Szkołowa i Ja-
 nowski. Oddechanie ułatwiają doprowadza-
 niem tlenu.

W tych dniach ma przybyć tu syn pacjenta,
 rzeczywisty radca państwa M. N. Giers, z Pa-
 ryża. Żona, córka i dwaj inni synowie bawią
 przy chorym już od dłuższego czasu.

Ponieważ o wyzdrowieniu Giersa nie może
 być już mowy, kwestja więc jego następcy jest
 przedmiotem ogólnej dyskusji. Trochę to za-
 wiesznie. Przedewszystkiem Giers żyje jeszcze.
 Dalej: car w sprawach tak ważnych nie zwykł
 nikogo w tajemnicach przedzwodzić w swe za-
 miary. Być może, iż car oddawna namyślił się,
 komu po Giersie powierzyć portfel spraw zagra-
 nicznych, ale tak samo być może, iż jeszcze nie
 powziął decyzji.

Przed wszystkimi wymienianymi dziś na czele
 kandydatów do godności ministra spraw zewne-
 trnych po Giersie, jego wyśniewanemu adlatusa
 Szyzskina, na drugim zaś miejscu ambasada-
 tora Szurowa. Obok tego wymieniania na-
 zwiska rosyjskich ambasadorów w Paryżu i Wie-
 dniu, br. Mohrenheima i ks. Łobanowa. Ostatni,
 jak wiadomo, jest najstarszym z wy-
 mienionych kandydatów. Już po śmierci księ-
 ci Gorczakowa mówiono o ks. Łobanowie,
 jako domniemanym jego następcy. Mimo to je-
 dnak ma on podobno obecnie szansa najmniej. Co
 się tyczy br. Mohrenheima, to i tej kandydatury
 niepodobna traktować serio.

Pozostają tedy na pierwszym planie Szy-
 szkin i Szurow, a właściwie tylko Szyzskina,
 bo car byłby w kłopotcie, kogo mianować obe-
 cnie w jego miejsce ambasadorem w Berlinie.

O Szyzskinie utrzymuje się mniemanie, że
 hasłem jego wojna za każdą cenę. Ci, którzy
 znają go bliżej, twierdzą, że jestto sąd, najzupeł-
 niej fałszywy.

W ostatniej chwili do grona kandydatów
 przypuszczono jeszcze ambasadora w Rzymie
 Vlangalego. Przydatek ten wcale nie zmie-
 nia sytuacji i panem jej pozostanie stanowczo w
 chwili potrzeby Szyzskina.

Galicyjskie Towarzystwo kredytowe ziemskie.

(XXI. ogólne zgromadzenie delegatów.)
 Lwów, 28. lutego.

(m.) Obrady delegatów rozpoczęły się dziś
 o godz. 10. min. 30 w sali radnej Towarzystwa

kredytowego ziemskiego. Zgromadzenie zga-
 laszając prezesa rady nadzorczej p. Leoncjusz
 Wybranowski, który skonstatował, że do-
 stateczną liczbę delegatów, w dłuższym przemó-
 wieniu podniósł dotkliwą stratę, jaką Tow. kre-
 dytowe ziemskie poniosło przez śmierć dyrektora
 p. Antoniego hr. Golejewskiego i prezesa
 rady nadzorczej p. Oktawa Pietruskiego. Zgromadzenie
 przezwyciężając powstanie uczuć panie-
 tych obu, dobrze około Towarzystwa zasłużonych
 mężów.

Następnie przystąpiono do wyboru przewo-
 dniczącego zgromadzenia i tegoż zastępcy. Prze-
 wodniczącym wybrany został hr. Stanisław Ba-
 deni, który objawiając natychmiast kierowniczo
 obrad, podziękował za wybór. Zastępcą przewo-
 dniczącego wybrano hr. Mieczysława Borko-
 wskiego.

Protokół z ostatniego zgromadzenia przyjęto
 do wiadomości bez czytania, poczem p. Wybran-
 owski przedstawił sprawozdanie z wyborów
 uzupełniających na delegatów i zastępców. Zgromad-
 zenie w myśl wniosku referenta zatwierdziło
 wybór delegatów: Zdzisława Włodka (Bochnia),
 Adama Krajewskiego (Brody), Józefa Wiktora
 (Rzeszów), Józefa Bilńskiego (Wieliczka). W okrę-
 gu Stryj-Drohobycz nie dokonano wyboru, a w mie-
 scie p. Ludwika Działoty wyboru jeszcze nie
 rozpisano.

Sprawozdanie dyrekcji z czynności za rok
 1893 przedłożył prezes dyrekcji p. Dembowski,
 który wniósł o czytanie sprawozdania, wspo-
 mniał o świetnym rezultacie finansowym uzyska-
 nym w roku ubiegłym, nader dla Tow. kredyto-
 wego ziem. pomyślnym, poczem poświęcił kilka
 serdecznych słów pamięci zmarłego dyrektora
 Antoniego Golejewskiego. W końcu wyraził pre-
 zes publiczne podziękowanie urzędnikom Tow.
 za sumienną i gorliwą pracę około dobra za-
 kładu.

Ze sprawozdania dyrekcji dowiadujemy się,
 że z końcem roku 1893 stan listów zastawnych
 w obguie będących wynosił:

4% listów dawnych nieokre- sowych	3,666,780 zł.
4% listów okresowych 41-letnich	4,082,400 "
4% listów 56-letnich	8,147,610 "
Razem	89,225,280 zł.

a gdy z końcem r. 1892 suma
 listów zastawnych w obguie
 wynosiła . . . 82,822,215 zł.

przeto zwiększył się stan li-
 stów o . . . 6,403,065 zł.

Towarzystwo wydało w roku 1893 pożyczek:
 4 1/2% 6,061,700 zł., 4% 41-letnich 26,600 zł.,
 4% 56-letnich 3,062,400 zł., razem 9,150,700
 zł.; z czego przypada na dobra galicyjskie
 8,350,700 zł. na bukowinańskie 800,000 zł.

Wartość hipotek, na których są zabezpie-
 czone pożyczki Towarzystwa, wykazują nastę-
 pujące cyfry:

a) w Galicji:
 rok 992,976 morgów wartości 131,155,391 zł.,
 łąk 207,063 mrg. wart. 25,446,469 zł., pastwisk
 114,861 morgów wartości 7,368,857 zł., lasów
 1,046,771 morgów wartości 31,575,977 zł., ra-
 zem 2,361,671 morgów wartości 195,546,684 zł.
 do tego wartość budynków wynosząca 29,595,108
 zł., ogółem 225,141,792 zł. Wartość ciężarów
 poprzędzających pożyczki Towarzystwa, wynosi
 1,646,158 zł., okazuje się wartość hipotek Tow.
 223,495,634 zł.

b) na Bukowinie:
 roli 8,435 morgów wartości 1,603,252 zł., łąk
 1,618 morgów wartości 235,425 zł., pastwisk
 1,632 morgów wartości 131,390 zł., lasów 16,088
 morgów wartości 548,540 zł., razem 27,793 mor-
 gów wartości 2,518,607 zł. do tego wartość bu-
 dynków 430,795 zł., ogółem 2,949,402 zł. War-
 tość ciężarów. poprzędzających pożyczki Towa-
 rzystwa wynosi 2000 zł. w a.

Przytoczone tu cyfry wartości dóbr, obcią-
 żonych pożyczkami Towarzystwa, odpowiadają

następującym przeciętnym cenom, przy wymie-
 rze pożyczek przyjmowanych: 1 morg roli wy-
 pada w Galicji przeciętnie na 132 zł., na Buko-
 winie 190 zł. 1 morg łąki w Galicji 133 zł., na
 Bukowinie 145 zł., 1 morg pastwisk w Galicji
 61 zł., na Bukowinie 80 zł., 1 morg lasu w Ga-
 licji 31 zł., na Bukowinie 34 zł.

W skutek przeprowadzenia ogólnej kon-
 wersji 4 1/2% listów zastawnych na 4% listy
 56-letnie rozpoczęła się w Towarzystwie nowa
 czynność, a mianowicie rozkładanie na 50-letni
 plan umorzenia z 4% oprocentowaniem resztu-
 jących kapitałów pożyczkowych, pochodzących
 bądź to z 5% pożyczek nieokresowych lub okre-
 sowych, bądź też z 4 1/2% pożyczek.

Czynność ta, rozpoczęta dopiero z końcem
 roku ubiegłego, będzie dalej postępować w la-
 tach następnych.

Pozostało przy dotychczasowych planach
 umorzenia:

5% pożyczek nieokresowych	1,924,979 06
5% pożyczek okresowych 37-le- tnich	12,287,218 47
4 1/2% pożyczek okresowych 52-le- tnich	62,169,576 02
razem	76,381,773 55

Oprócz tego wykazują księgi
 4% pożyczek, umorzonych w 41
 latach, lecz pochodzących z da-
 wnych nieokresowych pożyczek
 tej kategorii . . . 3,666,786 68
 4% pożyczek, zaciągniętych w li-
 stach okresowych 41-letnich, u-
 marzanych w 41-letnim okresie
 . . . 4,098,618 17
 4% pożyczek, zaciągniętych w li-
 stach 56-letnich, umarzanych w
 56-letnim okresie . . . 5,250,856 15
 wreszcie 4% pożyczek, zaciągnię-
 tych w listach 4% 56-letnich,
 lecz umarzanych w okresie 41-
 letnim . . . 11,500

Udzielając pożyczki, starało się Towarzystwo
 zachowywać wszelką ostrożność i oględność, aby
 przy podwyższeniu w ostatnich latach cenach
 ziemi, nie posunąć się w oznaczaniu wartości
 dóbr, służącej za podstawę wymiaru pożyczek,
 dalej, aniżeli dozwalała przepisy statutu, a wy-
 maga bezpieczeństwo instytucji.

Co do układu Tow. kred. ziemsk. z bankiem
 dla krajów koronnych z r. 1890, zobowiązujące-
 go Towarzystwo do sprzedania bankowi listów
 zastawnych, pochodzących z nowych pożyczek, po
 kursach stałych, które miały być oznaczone co
 dwa miesiące, według notowań giełdowych z
 ostatnich ośmiu dni — zaznacza dyrekcja To-
 warzystwa kredytowego ziemskiego, że bank dla
 krajów koronnych podwyższył kurs zakupu na
 listów 4 1/2% pre. na czas od 18. lutego do 30.
 kwietnia 1893 z zł. 98-25 na 99-50 za 100 zł.

W nowym zaś układzie co do ogólnej konwersji
 listów 4 1/2% pre. na listy 4%, 56-letnie postano-
 wiono, że od 1. lipca 1893 będzie co 14 dni
 obliczany kurs zakupu, a to 70 ct. niżej przez
 czas kursu giełdowego, obliczonego według nota-
 wów z ostatnich 14 dni. Przy emisjach listów 4
 pre. 56-letnich na podstawie nowych pożyczek —
 obowiązywał w ciągu drugiego półrocza 1893
 ten sam kurs stały, który został przyjęty w nowym
 układzie dla listów konwersyjnych, mianowicie
 96 zł. 75 ct. za 100 zł. Sprzedaż zaś listów
 4 1/2% pre., które jeszcze zostały wydane w dru-
 gim półroczu 1893 pomimo zamknięcia emisji,
 na podstawie dawniejszych promes, została do-
 konana według dawnego układu, a to po kursie
 99 zł. 50 ct. za 100 zł.

Zaległości ratalne wynosiły z końcem roku
 1892 sumę 1,388,599 zł. 90 ct., a w porównaniu
 z zaległościami z końcem roku 1892, wynoszące
 sumę 944,845 zł. 35 ct., wzrosły o kwotę
 443,754 zł. 55 ct.

Ten znaczny wzrost zaległości tłumaczy się
 kłóskami elementarnymi, które tego roku cały

z człowieka wszystkiego, ale macie w niej pra-
 wdziwą przyjaciółkę.

— Po czemże to, doktorze, sądzisz? — zapytałem,
 rzucając na Kochowskiego piorunujące wejście,
 bo mnie swem krótkowidzeniem do wściekłości
 doprowadzał. Ale ten nie zauważywszy mej furji,
 dalej ciągnął.

— Po wszystkim! Chwalila tak pana...
 Janka... Pana szczególnie! Byliście bardzo do-
 brze ze sobą?

— A, tak!

Doktor jeszcze coś mówił, ale już nie słu-
 chałem, bo mnie wszechpotężnie owładnęła myśl,
 że trafiają się tak dziwne wypadki, w któ-
 rych człowiek staje się zabawką w rękach
 wroga.

— Jak to może być? — myślałem i od-
 powiedziałem nie znajdującem w rozstroju znu-
 żeniu.

A doktor wciąż dolał oliwy do ognia.
 — Baronowa — mówił — zna hrabinę Bar-
 dzo się uradowała, że ją tu zastaje.

— Te panie odnowia stosunki? — zapyta-
 łem widocznie dziwnym tonem, bo doktor aż
 śmiechem wybuchnął, odpowiadając:
 — Czemużby nie miały odnowić? Te panie
 jeszcze dzisiaj się spotkać myślą...

Powstałem i wyszedłem, mrużąc pod nosem:
 — Osiół! błazen! kiep!

Na doktora wymyślałem, nie wiedząc o co.
 Wreszcie dowlokłem się do domu, a w nogach
 czułem ten ból, który się uczuwa w trawie
 gorącej.

mieściły, ale to absolutnie nie! I byłbym się n-
 tej stronie 113, która dziś pamiętam i widzę, nie
 zatrzymał, gdyby oczy moje przypadkiem nie
 były spocone na zdaniu, które pierwsze opano-
 wało mającą wyobraźnię.

Erema przez usta kogoś i zapewne „dziwne-
 go meża” mówiła:

„Nieraz los postawił się w takich okolicz-
 nościach, z których wyjść pragnął, stargasz swe
 siły i nie wieszmyś nad nimi góry. Otóż w ta-
 kich razach, raczej puszczanie się za prądem
 wrącego się szalonego żywiołu, jak na we-
 zbraniej rzecze, zdaje się być zbawieniem...”

Więcej książki nie czytałem, a myśli moje
 magiczną siłą tych kilku słów zaczęły się sku-
 pić i wnioskować.

— Tu nie było rady, ani pola do dalszego
 działania — rozważałem —

prawie kraj nawidziły, — nie budzi on atoli żadnych na przyszłość obaw.

Mimo to jednak, dyrekcja wdrażała wskazane środki ku ściganiu zaległości. Sekwestracji mobilaryjnych wdrożono 133, z r. 1892 pozostało takich spraw 99, było więc w ciągu r. 1893 w roku spraw 232, z tego wstrzymano lub odwołano 153, pozostaje na rok 1894 spraw 79 czyli o 20 mniej, jak w roku 1892.

Sekwestracji politycznych wdrożono w roku 1893 15, pozostało z 1892 25 było więc w roku 1893 w roku spraw 40, w ciągu r. 1893 odwołano sekwestracji 11, pozostaje na rok 1894 w roku 29 czyli o 4 więcej, jak w r. 1892.

Sekwestracji sądowych wdrożono 2, pozostało z r. 1892 w roku 6, razem 8, odwołano 2, pozostało na rok 1894 6.

Licytacji spraw wdrożono 5, pozostało z r. 1892 14, razem 19, a wstrzymano, odwołano, lub wreszcie zakończono spraw 8, pozostało więc na rok 1894 spraw 11.

Tu wreszcie zaznaczyć wypada, że jeżeli zwiększyły się zaległości, to przeważnie w ten sposób, że zalega większa liczba hipotek, które dotąd albo wcale nie miały zaległości, albo tylko nieznaczne, natomiast wpływają zaległości z lat dawniejszych. I tak przez zakończenie spraw licytacyjnych odnośnie do dóbr Radwanowice i Słotwina, wpłynęły należności ratalne, zalegające od lat kilku, wskutek czego obecnie najdawniejsza zaległość sięga przy jednej hipotece I. półrocza 1888 i to o ratach drobnych, wynoszących 99 zł, zaś przy dalszych dwóch hipotekach sięga II. półrocza 1889 również w nieznacznych tylko kwotach.

Z porządku dziennego dr. Franciszek Paszkowski odczytał referat komisji rewizyjnej, wybranej przez XXX. ogólne zgromadzenie, dla zbadania czynności dyrekcji z r. 1893.

Komisja postawiła następujące wnioski: 1. Bilans, przez dyrekcję za rok 1893 przedłożony, zatwierdza się. 2. Za administrację majątkiem Towarzystwa w czasie od 1. stycznia do dnia 31. grudnia 1893 r. udziela się dyrekcji absolutorium. 3. Za odpowiednią administrację funduszu rezerwowego i właściwe zarządzanie sprawami Towarzystwa wyraża zgromadzenie dyrekcji uznanie. 4. Na remunerację urzędników i wsparcia dla urzędników i sług Towarzystwa kredytowego ziemskiego przeznacza się dyrekcji fundusz dyspozycyjny na rok 1894 w kwocie 3.000 zł. 5. Przenosi się z dochodów za rok 1893 kwotę 5.000 zł. do funduszu możliwych strat i poleca dyrekcji, aby z zysków z r. 1894 do tego funduszu w rachunek strat kwotę 5.000 zł. wstawia. 6. Przenosi się z zysków 1893 r. na remunerację funkcjonariuszów Towarzystwa do rozporządzenia dyrekcji kwotę 11.000 zł. 7. Upoważnia się dyrekcję, aby z bieżących funduszy w roku 1894 użyła wedle swego uznania na wyrownanie plac i wynagrodzeń tych urzędników Towarzystwa i dyktarzystów, którzy wskutek uchwalonej w roku zeszłym regulacji plac i djurnów ponieśli uszczerbek w dotychczasowych poborach, sumę, nie przewyższającą 1.000 zł.

Wszystkie te wnioski przyjęto bez dyskusji wyrażając na wniosek del. Langę dyrekcji podziękowanie i uznanie za korzystne przeprowadzenie konwersji.

Nastąpiło sprawozdanie dyrekcji w przedmiocie adaptacji i rekonstrukcji realności Towarzystwa przy ul. Karola Ludwika, odpowiednio dla potrzeb biurowych. (Sprawozdawca p. St. Gniwosz). W kwestii tej uchwalono upoważnić dyrekcję do przeprowadzenia rekonstrukcji gmachu Towarzystwa i udzielenia jej na ten cel kredytu do kwoty 60.000 zł. Upoważniono także dyrekcję do sprzedaży realności przy ul. Trzebiego Meja pod możliwie najkorzystniejszymi warunkami. Koszta adaptacji gmachu pokryte zostaną z zysków z r. 1893.

Do funduszu rezerwowego przeznaczono z zysków 1894 r. kwotę 106.000 zł.

Przewodniczący oświadczył, iż wpłynęły dwa wnioski nagłe, mianowicie: wniosek del. Konopackiego, aby ze względu na klęski elementarne, które w roku zeszłym dotknęły rolników, zmniejszyć procenta zwłoki od rat zaległych z 6 procent na 5 procent, oraz wniosek dyrekcji, aby wnieść petycję do Koła polskiego o wyjednanie ustaw, uwalniających od podatków kupony listów zastawnych Towarzystwa. Kupony te są dotąd uwolnione od podatków tylko na mocy rozporządzenia ministerjalnego. Wnioski te będą postawione na porządku dziennym jutrzejszego posiedzenia.

Na tem o godz. 1. w południe obrady zakończono; następne posiedzenie we czwartek o godz. 10. rano. — Po południu o godzinie 5. odbyło się poufne zebranie delegatów.

Z prowincji

Brody 22. lutego. *Do wiadomości rady szkolnej krajowej.* Dnia 16. h. m. pojechał ks. Michał Borowy, wikary brodzki, po raz pierwszy w tym roku, do szkoły w Bielawach, wsi, do parafii brodzkiej należącej, a od Brodów 10 kilometrów oddległej; jest tam 63 dusz łacińskich na 800 ruskich. W pierwszym półroczu nie było tam nanki dla braku nauczyciela, teraz w drugim półroczu nastąpił nowy nauczyciel. Od lat 10 było tam systematycznie praktykowane przerabianie tej garstki Polaków na Rusinów a ułatwia to czynność szczupła liczba łacińskich i znaczna oddległość od kościoła. Księża łacińscy jeżdżą regularnie do szkoły na katechizację i starają się pracą pasterską przynajmniej opóźnić do błoga chwile, w której już nie stanie tam łacińskich, aby ich na Rusinów przerabiał. Ks. M. Borowy, wiedząc, jakie są tam stosunki, był ostrożny: nie wszedł wprost do klasy, chociaż nauczyciela, w klasie nauczającego, przez okno widział, a ten także księdza, zajeżdżającego przed szkołę. Puka do klasy pierwszy raz — nikt się nie odzywa, ani też nikt nie wychodzi: puka więc ksiądz głębiej, ale nauczyciel nauki sobie nie przerywa, a ksiądz słucha pod drzwiami, jak nauczyciel uczy: „*Kilko gramów mąki 1 hektogram*”. Po trzeciorazowym zapukaniu otwierają się drzwi, ksiądz wchodzi do klasy, przedstawia się, kim jest, i mówi, że przyszedł uczyć dzieci katechizmu. „Tu nie ma Polaków” — odpowiada nauczyciel. „Są, panie — mówi ksiądz — bo zeszłego roku tu także ksiądz łaciński jeździł”. „Ale ja w katalogu nie mam wpisanych żadnych dzieci łacińskich” — mówi nauczyciel. Ksiądz wyjmując swoją notatkę i czyta nazwiska dzieci. Jednych nie ma, drugich pan profesor uważa za Rusinów. Nareszcie natrafiono na jednego: p. profesor mówi, że i to go nie ma, ale dzieci same głośno odpowiadają, że jest i chłopak wstał. Prosi więc ksiądz, aby mu pozwolił z dziećmi przynajmniej pacierz zmówić. Na to dostaje rekuzę: „Nie! na to

zezwoić nie mogę, bo tu sami Rusini: zresztą, jeżeli ksiądz chce, to proszę iść poprosić o to ks. prezesa rady miejscowej.” Na takie *dictum* ksiądz się wycofał.

Każdy przysła, że na 63 dusz znajdzie się przynajmniej kilkoro dzieci, obowiązanych chodzić do szkoły. I — rzeczywiście — jest ich razem z obowiązującymi do nauki powtarzającej 16. Sprawa tej szkoły już raz opierała się o radę szkolną i nastąpiła decyzja: „Gmina ma dostarczać podwoły dla księdza łac.” Aby więc łacińskich nie było, robi się tak: jednego zalicza się do obradku ruskiego, a tych, których przynależność do obrz. łac. zaprzeczyć się nie da, uwalnia się od nauki. To sposób, używany przez naszych najserdeczniejszych, aby łacińskich dzieci i księdza ze szkoły się pozbyć.

Prezesem rady szkolnej miejscowej tamtejszej jest ks. Julian Mandyczewski, który przed 3 lata na jednym zgromadzeniu ruskim przewodniczył. Uchwały tego zebrania dzienniki ogłosiły, a były takie, że znany poseł do rady państwa i marszałek powiatowy z Nadwórny ks. Mandyczewski dziennikom sprostować nadesłał, że w Brodach go wtedy nie było. Gdyby prezesem był chłop, lub żyd (jaki właściciel wioski — bo i tak bywa), czyli p. profesor i wtedy odsłał księdza, chcącego uczyć dzieci, do niego po uzyskanie zezwolenia? Czy to do profesora należy orzekać, czy ksiądz łaciński jest w szkole potrzebny? I czy p. profesor nie wie, że taka sprawa nie zależy od orzeczenia prezesa rady szkolnej miejscowej?

A teraz: gdyby tak postąpił nauczyciel Polak z księdzem ruskim, kazał mu stać pod drzwiami, a potem nie pozwolił mu zmówić pacierza, choćby z jednym dzieckiem ruskim, choćby za hałas podniósł ruskie dzienniki i ruscy posłowie? Jakiby to wtedy ci panowie żale wywozili nad nieiskiem narodu ruskiego? Biedniemy tu na pograniczu! Niedawno, jak w Ponikwie Małej ksiądz starał się wyprowadzić ruskie dzieci z klasy w czasie nauki, a ksiądz łac, zasłaniając go drzwiami, chwytał nawet za rękę i paznokciami je podrapał, a teraz wprost nauczyciel kaze łac. księdzu stać pod drzwiami, z dziećmi pacierza zmówić mu nie pozwala, lecz go do ruskiego księdza po pozwoleniu odsła.

Wystawa krajowa.

Odczewa

Sekcja pracy kobiet na powszechnej wystawie krajowej, podjąwszy się organizacji tego ważnego dzieła wystawowego, odzywa się ponownie do kobiet polskich o jaknajbardziej zbieranie i nadsyłanie zgłoszeń do tego działu, obejmującego całą sferę zajęć kobiecych, tak na polu wiedzy, szkolnictwa i wychowania domowego, jakoteż z zakresu gospodarstwa, gałęzi przemysłu, przez kobiety uprawianych, robót ręcznych i przemysłu domowego.

Znamy wszyscy i oceniamy należycie niezmiernie wielką doniosłość wystawy dla kraju całego. Szczególnego znaczenia nabiera jednak wystawa ta dla niewiast polskich, jeżeli zważymy, że mamy tu po raz pierwszy złożony publicznie dowód użytecznej i wielostronnej działalności naszej i ziomkom, zwiadczyjmy wystawę, dać obraz dokładny naszej pracy w domu, w rodzinie, w społeczeństwie, w szerzeniu oświaty, w pielegnowaniu wiedzy, w podtrzymywaniu ducha narodowego i religijnego.

Obowiązek to zaszczytny, chociaż odpowiedzialność niezmiernie wielka. Nie zawiodą nas jednak nadzieje, jeżeli, ufne we własne siły, zgodnie i wytrwale, ożywione wszystkie gorącym poczuciem obywatelskim, złożymy ojczyźnie, wspólnemu szłemu do celu dążyć będziemy.

Obecnie przypominamy zamknięcie czynności, mającej na celu zebranie funduszu na godne urządzenie działu pracy kobiet. Do dnia 8. marca mają być najpóźniej uzyskane fundusze wraz z listami składkowymi do dyrekcji wystawy przesłane. Termin ten zbliża się, przypominamy go więc i prosimy o ściśle dotrzymanie. Należy również spieszyć z pozyskiwaniem wystawczych i zbieraniem odpowiednich deklaracji. Arkusze deklaracyjne, wypełnione należycie, wedle wskazań, na samych arkuszach podanych, mają być również wraz z należycie placową wprost do dyrekcji wystawy (Lwów, ulica Jagiellońska 15) odsyłane.

Podajemy w końcu do wiadomości pań, że drobniejsze poszczególne przedmioty, przeznaczone na sprzedaż i mające charakter przedmiotów bazarowych, należy odsyłać wprost do biura Stowarzyszenia pracy kobiet we Lwowie ul. Kopernika 1. 21. Stowarzyszenie nie zajmie się zbieraniem tych przedmiotów, komisja, wyznaczona z łona sekcji i Stowarzyszenia oceni je, a ile mogą być na wystawę dopuszczone, a w razie dopuszczenia wystawi je Stowarzyszenie pracy kobiet zbiorowo i zatrudni się ich rozprzedaż za potrąceniem 10% ceny na opłatę placowego i inne przez Stowarzyszenie w tym celu poniesione wydatki.

Przedmioty do tego bazaru będą najpóźniej do dnia 30. kwietnia przyjmowane.

We Lwowie dnia 28. lutego 1894.
Stanisławowa Polanowska, przewodnicząca sekcji XIX. *Zdzisławowa Marchwicka*, zastępczyni przewodniczącej. *Bolesław Lewicki*, referent sekcji XIX. *Anna Czernyńska*, sekretarka.

Spedycja wszelkich przesyłek na powszechną wystawę krajową powierzona została przez dyrekcję wystawy wyłącznie firmie „K. Tuszyński i Sp.”, dom komisowy i spedycyjny we Lwowie (hotel *Zorza*). Dla ułatwienia i regulowania spedycji przesyłek na wystawę mianowani zostali z ramienia firmy K. Tuszyński i Sp.: w Krakowie p. Stanisław Gurgula, dom komisowy, ulica Teatralna; w Poznaniu p. Frengreich i Cynka, kantor spedycyjny i komisowy; we Wiedniu R. Perl, k. n. k. Hofspediter. I., Schillergasse, 3; w Pradze: Jos. Snee, Spediteur, Karolinenthal, Pilsener Prug, Bubna. Wymienione firmy spedycyjne zaopatrzone będą w dokładne instrukcje i wszelkie druki, potrzebne do spedycji przesyłek na wystawę; wystawcy przeto winni się do nich w kwestiach ekspedycji wprost udawać.

Krakowski wystawowy komitet ogrodczy, na posiedzeniu, dnia 25. bm. pod przewodnictwem prof. Janczewskiego odbytem, postanowił dołożyć wszelkich starań, aby sekcja ogrodcza wystawy została jaknajbardziej obsłona. W tym celu powzięto kilka ważnych uchwał.

Krajowe Towarzystwo rybackie w Krakowie przyjęło patronat i zajmie się urządzeniem wystawy rybackiej. Plan akwarium i chaty rybackiej wypracował architekt p. Perot.

W Rzeszowie, podczas świąt Wielkiejnocy, za staraniem kuratora fundacji Towarzystwa odbyła się kilkudniowa wystawa okazów, na wystawę powszechną przeznaczonych. Między innymi znajdują się tam meble stylowe jednego z miejscowych stolarzy. Przejedźniający przez Rzeszów znajomi firmy wieśnickiej, zobowiązani je przypadkowo, zamówić natychmiast 5 kompletów. Dobra to zachęta dla oceniających się do tego wystawców!

Pawilon dóbr żywieckich areyksięcia Albrechta ustawiony będzie w najbliższym czasie. Zapowiedziano już przybycie 14 cielei z Żywca: gotowy materiał dostawiony będzie w kilku wagonach.

P. K. i B. przystąpił do artystycznej malowania wnętrza pałacu sztuki (westybul, halla centralna i przedsionek od parku), oraz wnętrza pawilonu architektury w stylu greckim.

W Parku Kilińskiego zabrano się do ustawiania masztów, które wznosić się będą o 35 metrów, zdobne różnobarwnymi flagami i lampami elektrycznymi.

W prasie niemieckiej spotykamy znów nader przychylnie głosy o rozmiarach i postępie robót przygotowawczych wystawy naszej.

KRONIKA.

Famijatymy o fundacji imienia Tadeusza Kościuszki.

Djarjuż lwowski.

Czwartek 1. marca.

Teatr hr. Skarbka: „Mignon”, wielka opera w 4 aktach A. Thomasa. Pierwszy występ p. Marii Łubkowskiej. Początek o godzinie 7. wieczor.

Nekrologia. W Poznaniu zmarł Władysław Motty, współpracownik *Dr. Poznaniańskiego*. Zmarły przez długi czas, zrzęzgnowawszy z kariery sądowej, poświęcał się rysownictwu i ilustrował z powodzeniem kilka dzieł, tak polskich, jak i francuskich. Po dłuższym pobycie w Warszawie i w Paryżu, osiadł przed kilku laty stale w Poznaniu i tu poświęcił się całkiem dziennikarstwu i literaturze. Z pod wytrawnego jego pióra wyszło kilka nowel, opowiadań i dwa utwory dramatyczne. Od kilku lat zapadł na ciężką chorobę cukrową, która go powoli pozabawiła wszelkiej siły życiowej. *R. i p.*

Kalendarz. Czwartek (1.): Albina B. Wschód słońca o godzinie 6 minut 51, zachód o godzinie 5. minut 36.

Kalend. myśliwski. Wolno polować na jelenie i kozły (rogacze), drobie, pardwy, ptactwo wodne i błotne w ogólnosci.

Kalend. rybacki. W lutym nie wolno łowić raka samca i samicy, natomiast wolno łowić wszystkie gatunki ryb, jeżeli mają przepisaną miarę. W dniu słonecznym między godziną 11. a 2. łapać na wędkę: karpie, głowacice, lipienie, okonie, szczupaki, płotki, czerwionki i bolenie — węgorna na wędkę nocną.

(m.) **Wspaniały zapis.** W tych dniach zmarł we Lwowie Kafetan Zakasowski, prywatyzujący, który cały swój majątek, wynoszący 420.000 zł., przeznaczył na założenie domu dla ciemnych. Zarząd tej fundacji powierzył zmarły gminie m. Lwowa.

Fundator był znaną ogólnie osobistością we Lwowie. Nosił czarną perukę, czarny cwikier rogowy i na palcach kilka pierścieni, laskę ze złotą gałką, i codziennie rano odbywał przechadzkę po walcach hetmańskich.

Raut. W salonach pp. Marchwickich odbył się we wtorek świątyni raut, na który przybyło przeszło sto osób.

Towarzystwo historyczne. W rocznicę zgromadzenia sp. ińskiego, odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie Tow. historycznego, na którym dr. A. Prochaska odczytał wiele zajmujący referat, streszczający rezultaty najnowszych prac historyków polskich (prof. Smolki, Konecznego i Lewickiego) i niemieckich o Witoldzie. Prelegent podniósł we wszystkich tych nowych pismach szereg krytyk i zmian, a następnie przeszedł cały długi okres życia Witolda, podnosząc te nowe momenty i punkty widzenia, które zostały wydobyte przez najnowsze prace. Rezultat wyszedł dość niepochebny dla osobistego charakteru Witolda, któremu prelegent zarzucił niepowściągniętą ambicję, poświęcając dla niego osobistych interesów ogółu. Dyskusji nad tym referatem nie było.

Wiadomości djeczajne. Grecko kat. djeczajna przemyska: Prezenty otrzymał ksiądz: Józef Saraboj na Kobto stare w powiecie staronickim, Hieronim Kunowski na Bilicz w powiecie staronickim i Jan Homza na Mołodycz w powiecie jarosławskim.

Raut na strzelnicę. Sala strzelnicy, która była tak ożywiona w czasie karnawału, otwiera znów gościnne podwoje dla członków Towarzystwa, wraz z rodzinami w sobotę 8. bm. Odbędzie się mianowicie raut z uroczystym programem, który bardzo przyjemnie wypełni sobotni wieczór.

Program rautu jest następujący: I. Cytra. a) Wspomnienie przeszłości, polones, b) Z marzeń i snów, walc. II. Dwie pieśni. a) Kratzer, Dumka, b) Niemirowski. Dziwaczka z buzia. III. Koncert Jankeła. Z poematu „Pan Tadeusz” z muzyką fort. Marjana Signio. IV. Portepian. a) Rapsodia Liszta, b) Preludium Chopina. V. Unikaty. Monolog ze śpiewami. VI. Chwila zżędzenia. Przedstawienie magiczne. VII. Duet profesorów z „Ptasznika”. VIII. Cytra. Marsz strzelceki.

Wstęp od osoby 1 zł. Strój wieczorowy. Początek o godz. pół do 9. wieczor. Biletów nabyć można w handlu pp. Alreda Dziwkowskiego, Edmunda Roldia i w cukierni Biernickiego.

Obiad. W kasynie narodowym dawał onegdaj p. Włodzimierz Postępnicki obiad, na który przybyli: pp. Stanisławowie Prus Jabłonowski, Juliuszowie hr. Tarnowski, Witoldowie Postępnicki, Edwardowie Oczalscy, hr. Gatterburgowie, Andrzejowie ks. Lubomirscy, Stanisławowie i Franciszkowie Jedrzejcowie, Włodzimierzowie i Kazimierz Skrzyński, Włodzimierzowie i Michał hr. Baworowski, Juliusz Bielski, Emil hr. Potocki, Stanisław Niezabitowski i hr. Herberstein. Przy końcu uczy gospodarz wniósł zdrowie solenizantów p. Oczalskiej. Przepszyna i artystyczna dekoracja kwiatami stołu i sali przynosi prawdziwy zaszczyt lwowskiej sztuce ogrodczej. Podczas obiadu przygrywała wyborna kapela 30. pp. pod osobistym kierownictwem kapelmistrza Rolla.

Podrzucone dzieci. We wtorek o godz. 5. południu znalazłono pod drzwiami komisariatu IV. dzielnicę 6-miesięcznego dzieciska płci żeńskiej. Szczegółem, iż kwilnie dzieciszka zwrócić uwagę lokatorów, gdyż byłoby na zimnie i wilgoci zginęło. Komisariat IV. dzielnicę wyśle tymczasem umieszczonym podrutka, wydeglowany zaś komisarz policji Suchański w poszukiwaniach swych jest już na tropie matki dzieciszki. Nieszczyśliwa kobieta w zwiniaćku przy dziecku zostawiła kartkę z napisem: „Wychować nie mam za co, zabieć nie mam sereca”. Straszne to słowa, tem straszniejsze, gdy je pisze matka, pozabawiona środków na utrzymanie swego dziecka.

Ogień pokojowy. W mieszkaniu Karola Urbanowskiego przy ul. Zielonej 1. 24. wybuchł onegdaj przed godz. 7 wieczorem ogień. Zajął się tam drzewo, złożone za piecem. Straż pożarna przybyła natychmiast i zlokalizowała ogień. Szkoda jest nieznaczna, gdyż nieco tylko uszkodzona została ściana i sufit.

Ku uczczeniu sp. prof. Madurowicza. We wtorek o godzinie 12 w południe dokonano w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, aktu odsłonięcia portretu sp. prof. dra Madurowicza. W sali ginekologicznej zebrał się zaproszeni: Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Zoll, dziekan wydziału lekarskiego, prof. Browicz, prezes izby lekarskiej, dr. Jakubowski, zastępca prezesa komitetu administracyjnego, dr. Kohn, prezes Towarzystwa lekarskiego, dr. Kwański, grono profesorów wydziału lekarskiego, dyrektor i prymariusze szpitala św. Łazarza, tudzież liczny zastęp lekarzy. — Dyrektor szpitala, dr. Ponikło, po stosownym przemówieniu, pamięci zmarłego poświęconemu, odczytał akt odsłonięcia, na pergaminie spisany, potem odsłonięto portret a następnie akt podpisał.

Dom Jana Matejki. Komitet wykonawczy do nabycia domu Matejki, złożony, jak wiadomo, z pp. Franciszka Słęka, dyrektora kasy oszczędności; Tadeusza Stryjeńskiego, architekta; Piotra Stachewicza, artysty-malarza i Marjana Sokolowskiego, profesora uniwersytetu: — przybrał do swego grona p. Konstantego Górskiego. Komitet jest obecnie zajęty spisywaniem artystycznych zbiorów po Janie Matejce, w celu ich częściowego nabycia za fundusz, w tym celu przez Sejm uchwalony. Jednocześnie badany był dom przy ulicy Florjańskiej dla przekonania się o jego cenie i o możliwym zastosowaniu do muzealnych potrzeb. Członkowie komitetu przyszli do przekonania, że z niewielkimi zmianami, nienaruszającymi charakteru budowy, można będzie z łatwością otrzymać jasne schody i urządzić wnętrze w sposób netyklo odpowiedni, ale prawdziwie malowniczy i piękny, tak że muzeum Matejki, skoro raz wejdzie w życie, stanie się w całym tego słowa znaczeniu ozdobą Krakowa, pełną żywego i pożądanego interesu dla swoich i obcych.

Kongregacja marjańska w Chyrowie. Od dnia 19. do 23. h. m. odbywały się w Chyrowie w kolegium OO. Jezuitów pod kierownictwem O. Henryka Jackowskiego, superiora lwowskiego, rekolękie, poczem za pozwoleniem Stolicy apostolskiej w myśl statutu dla sodalności Marji, przystąpiono do założenia kongregacji marjańskiej ziemi samborskiej i przemyskiej i uskuteczniono wybory. Prefektem obywatelskiej kongregacji marjańskiej ziemi samborskiej i przemyskiej został wybrany p. Ludwik Balicki, asystentami pp.: Stanisław Starowiejski i Mieczysław hr. Wielhorski, sekretarzem p. Stanisław hr. Tyszkiewicz, konsultantami pp.: Władysław Tęchowski i Jan Zabiełski. Po przyjęciu statutu, zawiadomił prefekt p. Ludwik Balicki istnienie w naszym kraju kongregacji marjańskiej o tem ukonstytuowaniu i zaniósł do dygnitarzy kościoła rzymsko-katolickiego w drodze telegraficznej prośbę o udzielenie tej nowej kongregacji błogosławieństwa. Wskutek tej inicjatywy nadeszły pod adresem prefekta telegramy: Z Rzymu: „Kongregacji marjańskiej święto zawiązanej, życząc łaski Bożej, błogosławieństwa z sereca. Kardynał *Ledochowski*”, a nado telegramy od księcia kardynała Dunajewskiego, areyksiępów Morawskiego i Isakowicza, od biskupa Soleckiego, od arcybiskupa Florjana Stabrowskiego, od biskupów Łobosa i Glazera, nado z Brzeżan: „Najświętszej Pannie dzięki za nową kongregację; to nowe ognio w przemysłowym marjańskim łańcuchu, który oby co ryhelę po dawnemu opasną naszą odcia ziemię, a wam, cni panowie, cześć, iż stoicie pod sztandarem Niepokalanej — zjednoczeni w szczytnym hasle, niosącemu wam duchową moc, kościółowi pociechę, a matce ojczyźnie odrodzenie”. X. *Teodorowicz*, moderator kongregacji marjańskiej w ziemi brzeżańskiej. Ze Starej Wsi: „W imieniu sodalności sanockich przesyłam wam „Szczęść Boże”, a Królowa Korony Polskiej — obywateli samborskiej i przemyskiej ziemi, niech szczęśliwiejszą odcia opieką”. X. *Andrzejczak T. J.*, moderator kongregacji marjańskiej w ziemi sanockiej. Z Modrówki: „Ze szczera radością witam sodalności, złączonych kongregacją dla szerzenia chwały Marji i pożytku ojczyzny”. *Gorayski*, prefekt kongregacji marjańskiej w ziemi sanockiej. Ze Lwowa: „Za pozdrowienie dziękuję, witam nowo powstałą sodalność i przesyłam serdeczne „Szczęść Boże”. Imieniem kongregacji *Soplicza*. Z przynależną czcią i okaznością odchyła się dnia 23. h. m. uroczystość przyjęcia nowych członków w pięknie przystrojonej kaplicy konwiktorskiej, przy asyście całego gremjum zakładu naukowego w Chyrowie, tudzież jego młodzieży, tak wzorowo wychowywanej na chlubę i pożytek naszego kraju.

Na polowaniu, które się odbyło w tych dniach w dobrach hr. Stanisława Bądeniego, wbito 18 dziłków, 37 rogaczy i 6 lisów.

Sprowadzą kapłani naftowych w Galicji. Czytamy w *Freudenbl.* „Bank anglo-austriacki w spółce z grupą osób prywatnych, pomiędzy innymi z rafinerji nafty braci Fanto w Pardubicach, zawarł punktaże przedugodne o kupno i dalszą eksploatację kapłani naftowych posła Szczepanowskiego, leżących w pobliżu Borysławia. Punktaże rzezzone opiewają w ten sposób, że nabywcy mają wpięć czynić na miejscu próby i dochodzenia, a jeśli te odpowiedzią natadowionym presumpejoni, w takim razie definiwtywny kontrakt kupna i sprzedaży zostanie zawarty. W krótkim czasie delegaci strony kupującej mają udać się na miejsce celem zorientowania się zwłaszcza w stosunkach hipoteki terenów dotychczas. Podpisanie ewentualnego kontraktu zapowiedziane jest na 10. marca, a na jego podstawie utworzone zostanie towarzystwo akcyjne z kapitałem 2½ miliona zł.”

Wywłaszczenie na rzecz przewodów elektrycznych. Na posiedzeniu wieśnickiej izby posłów w d. 26. bm. wniósł dep. dr. Exner i tow. projekt ustawy, dotyczącej wywłaszczenia, w celach tworzenia i używania przewodów elektrycznych. Projekt opiewa: §. 1. Gdyby nawet nie istniały wymogi gwoły wywłaszczenia, w myśl §. 365 p. k. c. — to celem popierania użytecznych zastosowań elektryki, należy każdemu dotychczasemu przedsiębiorcy przyznać wykonanie prawa ekspropriacji. §. 2. Prawo to nie może być bardziej rozszerzone, jak tylko na specjalne cele przedsiębiorstwa elektrycznego, o ile one potrzebne tego wykazują, a od wywłaszczenia w ogóle są wyjąte: a) wnętrza budynków; b) zamknięte dziedzińce; c) oparkione ogrody, ementarze i wogóle miejsca, murem otoczone; d) te place publiczne, ulice i drogi, które się znajdują w miejscowościach zamkniętych lub miastach, posiadających statut własny; e) obiekty, których używanie jest ze względów estetyki niedopuszczalne §. 3. Pod względem przedmiotu i rozmiarów wywłaszczenia, jak niemniej o dzszkodowania, dalej procedury ekspropriacji i kompetencji władz, obowiązują analogicznie postanowienia ustawy z 8. lutego 1870.

Interpelacja, wniesiona w poniedziałek w parlamencie przez posłów Kronawettera i Pernsterfora w sprawie zabójstwa, dokonanego przez kapitana Burescha na osobie piekarka Knochta we Wiedniu, opiewa: „Dnia 18. lutego 1893 został piekarsz i zło-

nek wydziału miejskiego Józef Knoch, żonaty, ojciec czworga dzieci, opuszczając hotel „Holzwarth” napadnięty przez e. i k. kapitana Burescha, z którym miał chwilę przedtem w restauracji sprzeczek i ostrym kordelasem zranyony tak ciężko, że po kilkudniowej ciężkiej męczarni, skutkiem zadanej rany żywe zakończył. Sąd wojskowy wdrożył przeciw wspomnianemu kapitanowi, który n. b. miał na sobie w owy wieczór strój cywilny, dochodzenie w kierunku obłędu umysłowego; ponieważ jednak nie było żadnych poszlak, jakoby kapitan Buresch cierpiał na obłęd, uznano go winnym przekroczenia przeciwko bezpieczeństwu życia i skazano na sześć miesięcy więzienia na prośosa, z wliczeniem jednego miesiąca więzienia śledczego i z pozostawieniem szarzy, jakkolwiek § 419 ustawy karnej wojskowej orzeka: „Jeśli czyn, skutkiem którego życie ktoś postradał, spełniony, był choćby nawet bez zamiaru zabicia odcznej osoby, niemniej jednak w zamiarze nieprzejrzalnym, to wspomniany czyn należy scharakteryzować jako *zabójstwo*”. Karę za taki czyn oznacza § 421. ust. karn. wojsk. na 5—10 lat więzienia. Zięc zabitego wniósł do wieśnickiego sądu garnizonowego prośbę o podanie mu wyroku do wiadomości, zamiast jednak odpowiedzieć, otrzymał wezwanie do komisariatu policji, gdzie mu jego podanie zwrócono z uwagą, by na przyszłość nie niechał wszelkiego natręcia się wojskowemu sądowi. Dopiero na skutek interwencji pewnego adwokata udało się uzyskać urzędowy odpis wyroku. Wspomniane zdarzenie, wołające o pomstę do nieba, wywołało w kołach cywilnej publiczności łatwą do zrozumienia sensację i zaniepokojenie. Zapowiadana od r. 1855 reforma wojskowej ustawy karnej, stała się, jak z tego wypadku widoczne, nagłą potrzebą zarówno w interesie obywatelstwa, jak wojskowskości. Podpisani zapytują tedy ministra wojny: Kiedy zamysła on przedłożyć izbie projekt wojskowej ustawy karnej, opierający się według art. 10. i 11. zasadniczo ustawy państwa na zasadach jawności i postępowania usznego. — ustawy, według której rozstrzygałyby sądy przysięgłych o winie w wypadkach, zagrożonych ciężką karą, sądom zaś wojskowym pozostałyby jedynie czysto wojskowe delikty? Dalej zapytują podpisani, czy minister sprawiedliwości jest gotów, o ile to dlań możliwe w obrębie jego resortu, starać się według wszelkich sił o to, by taki projekt do ustawy został wypracowany jak najrychlej? Wreszcie zapytują podpisani: Czy minister spraw wewnętrznych uznaje uwagę, daną przez policję zięciowi zabitego, za słuszną?

Sposób poznania, które wilgotne mieszkanie szkodzi zdrowiu. Do wilgotnego mieszkania wstawa się z największą dokładnością odważone, świeżo wypalone i sproszkowane wapno, zawsze w ilościach 100 gramów, 100 dekagramów itd. Każdą izbę, lub wilgotny pokój zamyka się następnie tak szczelnie na 24 godzin, aby nie było żadnego dostępu powietrza. Po dwudziestu czterech godzinach odważa się wapno powtórnie i we wszelkich wypadkach, gdzie wapno zamiast 100, będzie ważyło 101 gramów, dekagramów, kilogramów, lub więcej, jest dane mieszkanie stanowco zdrowiu ludzkiemu szkodliwe i nie powinno być zamieszkałe, dopóki się takowe nie osuszy.

Prof. dr. Józef Łepkowski, profesor zwyczajny archeologii w uniwersytecie Jagiellońskim, zmarł onegdaj przed południem w Krakowie po długich i ciężkich cierpieniach. Sp. Józef Łepkowski urodził się w r. 1826 w Krakowie. Po krótkim pobycie na Śląsku i za granicą, powrócił do rodzinnego miasta, aby się oddać zawodowi naukowemu. W licznych objazdach po kraju zbierał materiały do archeologicznego opisu Polski: w r. 1858 był jedynym z organizatorów wystawy archeologicznej w Krakowie, w r. 1868 habilitował się jako docent archeologii, której profesorem zwyyczajny został w r. 1875. W roku 1878 został dziekanem wydziału filozoficznego, a w roku 1886 rektorem. Od założenia Akademii uniwersyteckiej był jej czynnym członkiem. Do głównych zasług s. p. Łepkowskiego należy założenie w roku 1866 gabinetu archeologicznego przy Uniwersytecie Jagiellońskim, oraz restauracja grobów królów polskich na Wawelu. Od roku 1875 był znany konserwatorem zabytków. Wydanie wielu dzieł archeologicznych zjednało mu nazwisko w świecie naukowym i nominację na członka wieli towarzystw uczonych w kraju i za granicą.

Wielkanoc. W roku bieżącym przypada Wielkanoc tuż z samym początkiem wiosny, co powmyr się dopiero w latach: 1951, 2053, 2056, 2057 itd. Wedle postanowień Soboru niemieckiego, Wielkanoc może być najwcześniej d. 22. marca, co się zdarza wtedy, jeżeli dnia 21. marca jest sobota i pełnia księżycza. Było tak w latach 1694, 1716, 1818, a będzie w latach 1970, 2076 i 2144.

Fundacja im. Adam: Mikla-Łoza.

